

A hatalom elviselhetetlen könnyűsége

Csepeli György

A hatalom funkciója

- Evolúciós szempont (fenntartani, tovább örökíteni)
- Transzindividualitás (térben, időben)
- Döntés, irányítás, szervezés, szankcionálás (jutalom-büntetés)
- Politika: a hatalom megszerzése, megtartása

Gemeinschaft - Gesellschaft

- Közösségi társadalom- osztatlan, közösségi ellenőrzés, vérségi kapcsolatok, egyenlőség, tekintély, a közösség reprezentánsa, kifelé és befelé, férfi (Pierre Clastres)
- Szervezett társadalom-osztott, magán és köz sféra elválása, funkciók-szervezetek, állam
- Átalakulás: Oidipusz mítosz- A vérségi kapcsolatok elválása, a politikai sféra autonómiája (P. Hofstatter)

A politikai mező

- Határhelyzet
- Káosz - Rend
- Isten - Ember
- Rendszer - Életvilág
- Barát - Ellenség (C. Schmitt)
- Élet és halál
- Erőszak (legitim) (M. Weber)
- Valóság és képzelet (akarat, hit)

A politikai cselekvés

„A perc szelleme” (Balzac)

„A konkrét helyzet konkrét elemzése”

„Die Lehre von Möglichkeiten” (Bismarck)

A döntés (szuverén, aki a rendkívüli állapotról dönt-
C. Schmitt)

A harc (háború és politika kontinuitása)

Rosszul strukturált problémák (H. Simon), „a tudatlanság
fátyla”

Két rossz alternatíva közötti döntés

A halogatás

A politikai én paradoxonjai

- Szabadság és kötöttség (szükségszerűség gyűrűjébe való belenyúlás - F. Schiller)
- Társasság és magány (kíséret, egyedüllét, titok, „A király számára már egyetlen személy is egyetlen jelent a nyilvánossággal” - Nagy Frigyes)
- A Semmi és a Valami (létrehozás, megsemmisítés)
- Episztemológiai és axiológiai vákuum (Machiavelli)
- Mulandóság és maradandóság

A politikus személyisége

- Különleges szubjektivitás (Hegel) - mindenhatóság
- Önközpontúság „A Király nem szeret senkit, csak önmagát, nem tekint senkire csak önmagára, önmagát tartja önnön végső céljának” (Saint-Simon XIV. Lajosról)
- Paranoia (sértődékenység, kritika nem tűrése, bizalmatlanság, gyanakvás)
- Színlelés (megtévesztés)
- A hatalom akarása
- Agresszivitás

Kognitív jegyek

- Lényegi és lényegtelen megkülönböztetésének képessége
- Gyorsaság
- Szervezőképesség – delegálás - emberismeret
- Emlékezet
- Időzítés
- Érzelem mentesség

Politikai rendszerek (Arisztotelész)

- Királyság - Zsarnokság
- Arisztokrácia - Oligarchizálódás
- Demokrácia - tömeguralom
- Fékek és egyensúlyok - Hatalom megosztás (Politeia)
- Diktatúra (szükséghelyzetben)

A politika színpada

- A politikus teste
- Monumentalitás (nagyság, tágasság, luxus)
- Multimodalitás (minden érzékszervre hatás)
- Szertartásosság
- Látványosság
- Ciklikusság (naptár)

A politikai kommunikáció

- Fordított Gricei - maximák- harci kommunikáció
- Vagy sokat, vagy keveset!
- Soha ne fontosat!
- Mindig kétértelműt
- Soha ne az igazat

Manipuláció és propaganda

- A valóság kontrollálása (manipuláció)
- Az értelmezési szabadság elvétele (propaganda)
- A botrány
- A hajsza (karaktergyilkosság)
- Kampány
- Új média használata (twitter, facebook)

A modern demokratikus hatalom

- A hatalom antropológiai sajátosságainak korlátozása
- Jogállam
- Tisztességes választási rendszer
- Társadalmi egyenlőség
- Bizalom